

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis 2007-XI-14
K(2007) 5594

Dalykas : Valstybės pagalba. Lietuva
Pagalbos Nr.: N 368/2007
Pagalba garantiniam užmokesčiui kompensuoti

Gerbiamasis pone,

Komisija praneša Lietuvos Respublikai, kad išnagrinėjusi jūsų valdžios institucijų pateiktą informaciją dėl pirmiau minėtos valstybės pagalbos, ji nusprendė neprieštarauti tokiai pagalbai, nes ji atitinka EB sutartį.

Priimdama šį sprendimą, Komisija rėmėsi tokiomis aplinkybėmis:

1. Procedūra

(1) Vadovaudamasi EB sutarties 88 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje 2007 m. birželio 29 d. raštu, kuris registruotas tą pačią dieną, pranešė Komisijai apie šią priemonę. Papildoma informacija Komisijai pateikta 2007 m. rugpjūčio 20 d. ir 2007 m. rugsėjo 24 d. raštuose, kurie registruoti tą pačią dieną.

2. Aprašymas

2.1 Pavadinimas

(2) Pagalba garantiniam užmokesčiui kompensuoti

Schemos trukmė

(3) Iki 2013 12 31

2.3 Biudžetas

(4) Iš viso – 54 000 000 LTL (apie 15 600 000 EUR)

Užsienio reikalų ministrui PETRUI VAITIEKŪNUI
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
Lietuva

Kasmet – 9 000 000 LTL (apie 2 600 000 EUR)

2.4 Pagalbos gavėjai

- (5) Daugiau kaip 1000 mažo ir vidutinio dydžio įmonių (ūkininkai ir gamintojų grupės). Pagalbos gavėjai – tai kaimo vietovėse veikiantys subjektai, paėmę paskolas iš kredito institucijų investiciniams pirminės žemės ūkio produkcijos gamybos projektams įgyvendinti

2.5 Teisinis pagrindas

- (6) Schemos teisinį pagrindą sudaro šie teisės aktai:
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3009);
 - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 22 d. Nutarimas Nr. 912 „Dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo“ (Žin., 1997, Nr. 79-2009; Nr. 57-2542, 2003, Nr. 78-2825, 105-3874, 2005);
 - Garantinio užmokesčio kompensavimo garantuotų paskolų gavėjams taisyklių projektas

2.6 Priemonės aprašymas

- (7) Schema, apie kurią pranešta, keičiama galiojanti pagalbos schema XA62/2007, apie kurią leidžiama nepranešti pagal 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1857/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba¹. Lietuvos valdžios institucijos paaiškino, kad jos pakartotinai pranešė apie schemą, kad galėtų netaikyti Reglamento Nr. 1857/2006 4 straipsnio 9 dalyje nustatytos didžiausios pagalbos sumos. Lietuvos valdžios institucijos informavo, kad pagalba kaimo vietovėse veikiantiems subjektams, paėmusiems paskolas iš kredito institucijų investiciniams ne pirminės žemės ūkio produkcijos gamybos projektams, bus ir toliau teikiama pagal galiojančią pagalbos schemą XA7019/2007, apie kurią leidžiama nepranešti pagal 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1857/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba².
- (8) Pagal taikomą schemą Lietuvos valdžios institucijos pageidauja kompensuoti 80 % garantinio užmokesčio kaimo vietovėje veikiantiems subjektams, paėmusiems paskolas iš kredito įstaigų investiciniams pirminės žemės ūkio produkcijos gamybos projektams įgyvendinti. Vienkartinis garantinis užmokestis būtų sumokamas Žemės ūkio paskolų garantijų fondui tuo metu, kai kredito institucijai sumokama garantija už suteiktą paskolą. Garantinis užmokestis sudarytų 4–7 proc. sumos, kuriai suteikiama garantija, atsižvelgiant į projekto riziką, trukmę, paskolos dydį ir kt.
- (9) Valdžios institucijos informuoja, kad pagalba vienam projektui neviršys 40 proc. reikalavimus atitinkančio investicinio projekto išlaidų, atitinkančių pagalbos skyrimo kriterijus. Pagal šią schemą teikiama pagalba gali būti derinama su valstybės pagalba, gaunama pagal kitas vietas, regionines, nacionalines arba Bendrijos schemas ir skirta tokioms pačioms pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančioms išlaidoms kompensuoti,

¹ OL L 358, 2006 12 16, p. 3.

² OL L 10, 2001 1 13, p. 33.

jeigu bendras pagalbos intensyvumas neviršys 40 proc. išlaidų, atitinkančių pagalbos skyrimo kriterijus. Valdžios institucijos paaiškino, kad jos įdiegė sistemą, padedančią užtikrinti, jog kompensacijos ribos nebus viršytos.

- (10) Dalis garantinio užmokesčio kompensuojama, jei paskola suteikta vienu ar keliais šių tikslų: sumažinti gamybos sąnaudas, pagerinti ir persikirstyti gamybą, pagerinti produkto kokybę, saugoti ir gerinti natūralią aplinką, higienos sąlygas bei gyvūnų gerovės standartus.
- (11) Pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančios investicinių projektų išlaidos: nekilnojamojo turto statybos ir įsigijimo arba jo būklės gerinimo, žemės ūkio technologijų, kompiuterinės techninės bei programinės įrangos pirkimo, daugiamečių augalų pirkimo, užmokesčio už daugiamečių augalų sodinimą išlaidos ir bendros su pirmiau minėtais dalykais susijusios išlaidos (pavyzdžiui, atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, teikiantiems konsultacijas techniniais, ekonominiais ir organizaciniais klausimais, susijusiais su projektų rengimu, jeigu tokios paslaugos nebus nuolatinės ar teikiamos periodiškai ir nebus susijusios su įprasta veikla bei subjekto išlaidomis; pastato projekto rengimo išlaidos (įskaitant ekspertizę) ir techninių tyrimų, projekto patentų ar licencijų išlaidos). Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad žemės pirkimui ši schema nebus taikoma. Valdžios institucijos taip pat informuoja, kad pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančiomis išlaidomis taip pat bus laikomos naudotos įrangos pirkimo išlaidos.
- (12) Remiantis Komisijos sprendimu K(2007)1952 byloje N 90/2007, pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantijos kredito institucijoms už jų suteiktas paskolas nelaikomos valstybės pagalba, nes garantijos schema atitinka visas Komisijos pranešimo dėl ES sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai 4.3 punkto sąlygas³.
- (13) Lietuvos valdžios institucijos pateikė Komisijai informaciją, įrodančią, kad parama yra skirta aiškiai nustatytiems tikslams, kuriais atsižvelgiama į nustatytus struktūrinius bei teritorinius poreikius ir struktūrines kliūti. Valdžios institucijos paaiškino, kad priemonė yra susijusi su Lietuvos Kaimo plėtros plano 2007–2013 m. tikslais ir kriterijais (konkrečiau, jo I kryptimi „Žemės ūkio ir miškų sektoriaus konkurencingumo didinimas“) ir kad įgyvendinama priemonė būtų skatinama naudotis Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantijomis, sumažinti skolinimosi išlaidas ir sukurti palankesnes paskolų teikimo sąlygas. Anot valdžios institucijų, taikant schemą padidėtų iš žemės ūkio veiklos gaunamos pajamos, pagerėtų gyvenimo sąlygos ir taip būtų skatinamas darnus ir visapusiškas kaimo vietovių ekonominis vystimasis ir kaimo vietovių socialinė bei ekonominė sanglauda.
- (14) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad pagalba nebus skiriama investicijoms į produktus, kuriems yra taikomi gamybos apribojimai arba ribojama EŽŪGF finansuojama Bendrijos parama juos gaminantiems atskiriems ūkininkams, žemės ūkio valdoms ar perdirbimo įmonėms pagal bendrąjį rinkos organizavimą (įskaitant tiesioginės paramos schemas), jei suteikus tokią pagalbą gamybos pajėgumai padidėtų daugiau nei numatyta minėtuose apribojimuose.
- (15) Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad pagal šią schemą taikoma pagalba bus teikiama tik veiklai, kuri bus vykdoma, arba paslaugoms, kurios bus suteikiamos po to, kai schema bus įdiegta, o Komisija paskelbs, kad schema atitinka EB sutartį. Lietuvos

³ OL C 71, 2000 3 11, p. 14.

valdžios institucijos garantavo, kad teikiamoje pagalboje yra būtinas paskatos elementas, nes pagalba pradėtam darbui ar veiklai bus teikiama tik jei kompetentingoms institucijoms bus tinkamai pateikta pagalbos paraiška ir jei jos ją priims bei įsipareigos, aiškiai nurodydamos ketinamą suteikti pagalbos sumą ir tos sumos apskaičiavimo metodą.

- (16) Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad pagalba nebus teikiama sunkumų patiriančioms žemės ūkio valdoms ir paprastoms investicijoms, skirtoms atnaujinimui.
- (17) Pagalba nėra skiriama produktų, kuriais imituojamas arba pakeičiamas pienas ir pieno produktai, gamybai ir prekybai.

3. Vertinimas

- (18) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį valstybės narės pagalba arba bet kokia iš jos valstybinių išteklių teikiama pagalba, kuria palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba, iškreipia konkurenciją arba gali ją iškreipti, yra draudžiama, jei ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (19) Šiuo atveju tokios sąlygos susidarė. Priemonė suteikia gavėjams pranašumą. Iš dalies kompensuojant garantinį užmokestį suteikiama investicinė pagalba, kuri įmonei yra naudinga ekonomiškai ir kurios įprastomis verslo sąlygomis ji nebūtų gavusi; be to, pagalbos gavėjams suteikiama daugiau galimybių gauti kreditą. Valstybių prekyba žemės ūkio produktais užima svarbią vietą. Iš valstybės išteklių suteikiamas pranašumas tam tikroms Lietuvos Respublikos žemės ūkio įmonėms. Taigi priemonė gali iškreipti konkurenciją ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (20) Todėl taikoma EB sutarties 87 straipsnio 1 dalis. Dėl tos priežasties reikėtų išnagrinėti, ar gali būti leidžiama nukrypti nuo bendrojo valstybės pagalbos nesuderinamumo principo pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.
- (21) Komisijos nuomone, valstybės pagalba žemės ūkio sektoriuje yra suderinama su bendrąja rinka, jei laikomasi Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos žemės ir miškų ūkio sektoriuose⁴ (toliau – gairės). 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1857/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 70/2001, netaikomas, nes pagal šią schemą atskirai įmonei teikiama pagalbos suma neapsiriboja 400 000 EUR konkrečiu trijų fiskalinių metų laikotarpiu, kaip to reikalaujama Reglamento 1857/2006 4 straipsnyje.
- (22) Gairių 16 punkte nurodoma, kad pagalba pradėtam darbui ar veiklai gali būti teikiama tik po to, kai susijusiai kompetentingai institucijai tinkamai pateikta pagalbos paraiška, o pagalba pagal pagalbos schemą teikiama tik veiklai, kuri buvo vykdoma, arba paslaugoms, kurios buvo suteiktos tik po to, kai schema bus įdiegta, o Komisija paskelbs, kad schema atitinka EB sutartį. Lietuvos valdžios institucijos užtikrino, kad bus laikomasi gairių 16 punkto nuostatų (žr. pirmiau minėtą 15 punktą).
- (23) Pagal gairių IV.A punktą valstybės narės gali teikti paramą investicijoms į žemės ūkio valdas, jei yra įvykdomos tam tikros sąlygos. Gairių 29 punkte nurodoma, kad pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio

⁴ OL C 319, 2006 12 27, p. 1.

3 dalies c punkto nuostatomis, jei ji atitinka visas Reglamento 1857/2006 4 straipsnyje nustatytas sąlygas. Nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 1857/2006 4 straipsnio 7 dalies c punkto, pagalba konkrečioms žemės ūkio produktams ir vykdant drenažo darbus arba drėkinimo įrenginiams ir vykdant drėkinimo darbus taip pat gali būti teikiama tokia pat apimtimi ir tokiais pat sąlygomis, kaip nustatyta minėtame 4 straipsnyje, jei dėl to vandens suvartojimas nesumažės daugiau kaip 25 %. Didžiausia pagalbos suma, nustatyta Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 9 dalyje, netaikoma.

- (24) Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 2 dalyje nustatytas leistinas pagalbos intensyvumas investicijoms į žemės ūkio valdas. Siūlomas 40 % pagalbos intensyvumas (žr. pirmiau minėtą 9 punktą) investicijoms į pirminės žemės ūkio produkcijos gamybą atitinka 4 straipsnio 2 dalies nuostatas.
- (25) Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 3 dalyje teigiama, kad investicijomis turėtų būti siekiama šių tikslų: sumažinti gamybos sąnaudas, pagerinti ir perskirstyti gamybą, pagerinti produkto kokybę, saugoti ir gerinti natūralią aplinką, higienos sąlygas bei gyvūnų gerovės standartus. Lietuvos valdžios institucijos teigia, kad taikoma schema be kita ko siekiama šių tikslų: sumažinti gamybos sąnaudas, pagerinti ir perskirstyti gamybą, pagerinti produkto kokybę, saugoti ir gerinti natūralią aplinką, higienos sąlygas bei gyvūnų gerovės standartus (žr. pirmiau minėtą 10 punktą).
- (26) 4 straipsnio 4 dalyje išvardijamos tinkamomis laikomos investicijų į žemės ūkio valdas išlaidos: a) nekilnojamojo turto statyba, įsigijimas ir gerinimas; b) mašinų ir įrangos, įskaitant kompiuterių programinę įrangą, įsigijimas arba išperkamoji nuoma už ne didesnę kaip rinkos vertę; c) bendrosios išlaidos, susijusios su a ir b punktuose nurodytomis išlaidomis, pavyzdžiui, atlygis architektams, inžinieriams ir konsultantams, galimybių studijos, patentų ir licencijų įsigijimas. Tame straipsnyje taip pat nurodoma, kad išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, išskyrus paminėtąsias pirmos pastraipos b punkte (mokesčiai, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo išlaidos, pridėtinės išlaidos, draudimo mokesčiai ir t. t.), nėra laikomos pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančiomis išlaidomis. Išlaidos, kurioms padengti gali būti teikiama pagalba pagal priemonę, apie kurią pranešta (žr. pirmiau minėtą 11 punktą), atitinka gairėse nustatytas išlaidas.
- (27) Pagal Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 5 dalį pagalba gali būti teikiama tik žemės ūkio valdoms, kurios nėra priskiriamos sunkumų turinčioms įmonėms. Lietuvos valdžios institucijos užtikrina, kad sunkumų turinčios įmonės nebus įtraukiamos į pagalbos gavėjų pagal šią schemą sąrašą (žr. pirmiau minėtą 16 punktą).
- (28) Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 6 dalyje teigiama, kad pagalba negali būti teikiama pažeidžiant draudimus arba apribojimus, nustatytus Tarybos reglamentuose dėl bendro rinkos organizavimo, net jeigu tokie draudimai arba apribojimai skirti tik Bendrijos paramai. Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad pagalba nebus skiriama investicijoms į produktus, kuriems taikomi gamybos apribojimai arba ribojama EŽŪGF finansuojama Bendrijos parama juos gaminantiems atskiriems ūkininkams, žemės ūkio valdoms ar perdirbimo įmonėms pagal bendrąją rinkos organizavimą (įskaitant tiesiogines paramos schemas), jei suteikus tokią pagalbą gamybos pajėgumai padidėtų daugiau nei numatyta minėtuose apribojimuose (žr. pirmiau minėtą 14 punktą).
- (29) Reglamento 1857/2006 4 straipsnio 7 dalyje teigiama, kad pagalba negali būti teikiama paprastoms investicijoms, skirtoms atnaujinimui. Todėl Lietuvos valdžios institucijos garantavo, kad perkant priemones ar investicijoms pagalba nebus teikiama. (žr. pirmiau minėtą 16 punktą). Todėl ši sąlyga yra įvykdyta.

- (30) Pagal Reglamento 4 straipsnio 10 dalį draudžiama teikti pagalbą produktų, kuriais imituojamas ar pakeičiamas pienas ir pieno produktai, gamybai. Lietuvos valdžios institucijos patvirtino, kad dabartinė schema nebus taikoma investicijoms į produktų, kuriais imituojamas arba pakeičiamas pienas ir pieno produktai, gamybą (žr. pirmiau minėtą 17 punktą).
- (31) Gairių 36 punkte reikalaujama, kad kartu su pranešimais žemės ūkio valdoms apie investicinę pagalbą būtų siunčiami dokumentai, nurodantys, kad parama skiriama aiškiai apibrėžtiems tikslams, atspindintiems nustatytus struktūrinius ir teritorinius poreikius bei struktūrinius sunkumus, įgyvendinti. Lietuvos valdžios institucijos tokią informaciją pateikė (žr. pirmiau minėtą 13 punktą). Todėl gali būti laikoma, kad ši sąlyga įvykdyta.
- (32) Pagal gairių 39 punktą Komisija laikysis pozicijos, kad pagalba naudotai įrangai pirkti yra nesuderinama su EB sutartimi, jei tokia pagalba bus skiriama didelėms bendrovėms. Kadangi ši schema taikoma tik mažo ir vidutinio dydžio įmonėms (žr. pirmiau minėtą 5 punktą), ši sąlyga yra įvykdyta.
- (33) Remiantis pirmiau minėtomis aplinkybėmis, siūloma pagalbos schema atitinka visus gairėse ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus tokios rūšies pagalbai.

4. Išvados

- (34) Atsižvelgdama į pirmiau minėtas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, atitinka EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto reikalavimus.
- (35) Jeigu šiame rašte yra konfidencialios informacijos, kurios nederėtų skelbti, prašome apie tai pranešti Komisijai per penkiolika darbo dienų nuo jo gavimo. Jei iki nurodyto termino Komisija negaus pagrįsto prašymo, bus manoma, kad Jūs sutinkate, jog visas šio rašto tekstas originalo kalba būtų skelbiamas tinklavietėje http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Prašymą, kuriame nurodoma neskelbtina informacija, reikėtų siųsti registruotu laišku arba faksu šiuo adresu:

Commission européenne
Direction générale de l'agriculture et du développement rural
Direction H.2
Bureau: Loi 130 5/128
B-1049 Bruxelles
Faksas 0032 2 2967672

Pagarbiai
Komisijos vardu

Vladimir ŠPIDLA
Komisijos narė